

Protection. Forest mosaic structure implies alternation of different tree species, in order to decrease fire propagation and, consequently, made fire suppression more efficient.

The effectiveness of this measure is conditioned by the following factors: forest private property, costs of reforestation and forest profitability.

In Portugal, due to rural abandonment and the dominance of private property of the forest (97%), with very small parcel areas, the problem of forest management is of extreme complexity. The overall registry of forest private property is not complete. In many cases it is impossible to identify the owners of forest areas. This constitutes an important obstacle for the development of national/regional/municipal forest management strategies. Moreover, creation of forest mosaic structure implies reforestation by autochthon species, mainly oak and chestnut trees. It, firstly, requires significant investment (costs of reforestation) and, secondly, increases the period of return of investment due to the long term profitability of oak and chestnut timber production (up to 40 – 50 years) as compared with eucalypts (10 – 12 years) and pine trees (20 years). Thus, the problem is how to incentive owners to invest in long term profitable biodiversity.

The solution for this problem is the socio-economic development. We assume that socio-economic changes may be either a negative or a positive factor of biodiversity changes. In this work we analyze the forest mosaic structure as a new approach to the forest management, based on the criteria of forest productivity and forest fire risk, i.e., we are dealing with the socio-economic modeling of forest biodiversity. Based on cost-benefit analysis (forest productivity *versus* costs of fire suppression and damage costs), the development of short, medium and long term profitable economic activities is investigated. Special attention is given to the development of rural zones. The potential benefits resulting from the development of the various economic activities that directly use forest resources are considered to be an incentive for investment in rural development and consequent indirect investment in the forest fire prevention and protection system.

REFERENCES

1. DL-17/2009, Decreto-Lei n.º 17/2009, de 14 de Janeiro: Alteração ao Decreto-Lei n.º 124/2006, de 28 de Junho: Diário da República, 1.ª série - N.º 9 - 14 de Janeiro de 2009.
2. FAO, Fire Management - Global Assessment 2006. A Thematic Study Prepared in the Framework of the Global Forest Resources Assessment 2005. 2007, Rome: FAO.
3. Rego F.C., Land Use Changes and Wildfires. Responses of Forest Ecosystems to Environmental Changes. 1992, London: Elsevier Applied Science.

УДК 338.26

ПРОБЛЕМИ ОЦІНЮВАННЯ РЕСУРСІВ ТА ВИТРАТ В ІННОВАЦІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Роскладка А. А., канд. фіз.-мат. наук, доцент
Полтавський університет споживчої кооперації України

Діяльність вищих навчальних закладів спрямована на виробництво послуг і розвиток знань – освітні послуги і науково-дослідні роботи. Оцінюючи специфіку діяльності ВНЗ, необхідно відзначити, що ВНЗ діє аналогічно до комерційної організації, хоча за законом є некомерційною.

Реальна конкуренція ВНЗ змушує керівництво навчальних закладів сконцентруватися на принципах і стратегії довгострокового розвитку. Це неминуче призведе до необхідності переходу до інноваційного типу управління та високим вимогам до внутрішньої ефективності діяльності ВНЗ.

Основною проблемою в оцінці ефективності різних процесів діяльності ВНЗ є так звана невідчутна вартість. Невідчутна вартість у ВНЗ – це науково-освітній інноваційний потенціал, який виражається у здатності вищого навчального закладу відповідати жорстким вимогам ринку освітніх послуг.

Проблема оцінки ефективності процесів викликає відсутність наукового підходу до побудови системи фінансово-економічного управління ВНЗ, що в свою чергу знижує ефективність прийняття управлінських рішень і позбавляє керівництво ВНЗ необхідного рівня інформації про використання ресурсів при прийнятті управлінських рішень в інноваційній діяльності ВНЗ. У поточних умовах для провідних ВНЗ це означає зниження рівня конкурентоспроможності і потенціалу розвитку як наукової бази, так і навчальних інструментів і технологій навчання.

Для вирішення поставлених завдань управлінської діяльності застосовуються методи управлінського обліку та контролінгу. Управлінський облік у широкому розумінні цього слова – це система організації, збору і агрегування даних, спрямована на вирішення конкретної управлінської задачі. Одним з основних компонентів системи управлінського обліку у вищому навчальному закладі є система обліку ресурсів та витрат. Вибір і впровадження певних методик і систем підтримки прийняття управлінських рішень є вкрай важливим на етапі побудови ефективної системи інноваційного управління діяльністю ВНЗ.

Для побудови концепцій обліку споживання ресурсів і розрахунку витрат на реалізацію бізнес-процесів вищого навчального закладу можна адаптувати наступні відомі концепції планування та обліку ресурсів і витрат підприємств:

MRP (Material Requirements Planning) – планування потреби в матеріалах;

CRP (Capacity Requirements Planning) – планування потреби в потужностях;

MRP II (Manufacture Resource Planning) – планування всього виробничого процесу, а не його окремих фрагментів;

FRP (Finance Requirements Planning) – управління фінансовою та господарською діяльністю підприємств;

ERP (Enterprise Requirements Planning) – планування класу *MRP II* в інтеграції з модулем фінансового планування *FRP*;

SCM (Supply Chain Management) – управління всім циклом закупівлі сировини, виробництва і розповсюдження товару.

У висновку слід зазначити, що ВНЗ як складна організаційна структура функціонує в реальних умовах невизначеності зовнішнього середовища. Невизначеність параметрів моделі, яка описує процеси діяльності ВНЗ (у тому числі величини ресурсів і витрат) змушує сучасний менеджмент звернутися до нової методологічної логіки. Він повинен припустити, що будь-яка організаційна система не є детерміністською, а схильна до постійних змін в умовах невизначеності. Об'єктивно необхідна відмова від стилю управлінського впливу на організацію, який визначає необхідність управлінських змін, що здійснюються вже після факту появи проблем функціонування організації. Неприпустима в сучасних умовах запізнана реакція на зміни зовнішнього середовища.

Сучасний менеджмент повинен демонструвати зовсім інше ставлення до змін: замість того, щоб придушувати і мінімізувати зміни, менеджмент повинен прагнути спрогнозувати їх появу і заздалегідь організаційно підготуватися до функціонування в нових умовах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гаврилов Д. А. Управление производством на базе стандарта MRP II. – СПб: Питер, 2003. – 352с.
2. Стандарты управления компанией от MRP до ERP II. – [Ел. ресурс]: <http://corpsite.ru/Encyclopedia/Consulting/Management/MRPERP.aspx>